

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 15-10-2018
Αριθμ. Πρωτ.: 858/129862

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Προβλήματα διάθεσης των κτηνοτροφικών προϊόντων»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1870/25-9-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Χ. Χατζησάββας**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Πρωταρχικός στόχος κάθε κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης είναι η οικονομική της βιωσιμότητα και, στη συνέχεια, η μεγιστοποίηση του κέρδους.

Το οικονομικό αποτέλεσμα μίας εκμετάλλευσης κρίνεται από:

- το ισοζύγιο μεταξύ εισροών - εκροών (δαπανών - εσόδων),
- την παραγωγικότητα του ζωικού κεφαλαίου και
- τη διαχείριση της μονάδας (αναπαραγωγή, διατροφή, υγιεινή κ.λπ.).

Εντούτοις οι παραγωγοί εστιάζουν τη λύση στο πρόβλημα της οικονομικής βιωσιμότητας στην αύξηση της τιμής του γάλακτος. Ωστόσο, το γάλα κάθε άλλο παρά σε ανταγωνιστική τιμή παράγεται. Συγκεκριμένα, οι τιμές παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το γάλα και το κρέας, τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, είναι ελεύθερες και διαμορφώνονται σύμφωνα με τους βασικούς κανόνες της αγοράς (προσφορά και ζήτηση). Οποιαδήποτε παρέμβαση του κράτους στη διαμόρφωση των τιμών είναι ασυμβίβαστη προς την ενωσιακή νομοθεσία. Συνεπώς, δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό τους.

Ως εκ τούτου, η λύση του εν λόγω προβλήματος πρέπει να εστιαστεί:

- στην αύξηση της παραγωγικότητας των ζώων και
- στη μείωση του κόστους παραγωγής.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι η συνήθως απύουσα επιχειρηματικότητα ανάγεται σε καταλυτική παράμετρο, ακριβώς λόγω και της απουσίας βιώσιμων συνεταίριστικών δομών στον κλάδο. Συνεπώς, οι κτηνοτρόφοι υιοθετώντας το μοντέλο “αγρότης – επιχειρηματίας” σε κάθε δραστηριότητά τους και ενισχύοντας τις συλλογικές τους δομές, ενώνοντας την παραγωγή με τη μεταποίηση και την εξαγωγή, μπορούν να αποκτήσουν μία βιώσιμη και δυναμική παρουσία στην αγορά.

Τα προτεινόμενα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των συλλογικών δομών σε επίπεδο παραγωγών μέτρα, είναι αυτά της προώθησης μορφών συμβολαιακής γεωργίας/κτηνοτροφίας, της διασφάλισης συνθηκών που θα επιτρέπουν την αμεσότερη πρόσβαση των παραγωγών στις αγορές λιανικής, καθώς και της εφαρμογής ποιοτικών μοντέλων ανάπτυξης. Τα εν λόγω μέτρα αναμένεται να συμβάλουν καθοριστικά στην ορθολογικότερη οργάνωση και διαχείριση της παραγωγικής διαδικασίας και στη βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), με γνώμονα τη στήριξη των τιμών πώλησης του εγκώριου γάλακτος και κρέατος, αλλά και της γενικότερης αντιμετώπισης των προβλημάτων διάθεσης των κτηνοτροφικών προϊόντων:

- εφαρμόζονται χρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα προώθησης των παραδοσιακών προϊόντων, καθώς και ειδικοί έλεγχοι για την εξυγίανση της αγοράς γάλακτος και κρέατος,
- έχουν ενταχθεί στο νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 μέτρα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των συλλογικών δομών, καθώς και μέτρα ευνοϊκής μεταχείρισης όσων οργανώνονται στα μέτρα της μεταποίησης και της βελτίωσης της εκμετάλλευσής τους,
- διασφαλίζονται, με τη θέσπιση του μοντέλου της οικοτεχνίας, οι συνθήκες που επιτρέπουν την αμεσώτερη πρόσβαση των παραγωγών στις αγορές λιανικής.

Πρέπει να επισημανθεί ότι τα εν λόγω μέτρα αναμένεται να συμβάλουν καθοριστικά στην ορθολογικότερη οργάνωση και διαχείριση της παραγωγικής διαδικασίας, καθώς και στη βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών.

Όσον αφορά στις πρακτικές των μεγάλων ιδιωτικών εταιρειών του χώρου και στην προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, σημειώνεται ότι είναι σημαντικό να διερευνηθεί συνολικότερα ο έλεγχος της λειτουργίας του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά, τα φαινόμενα αισχροκέρδειας, αλλά και οι τυχόν εναρμονισμένες πρακτικές, αρμοδιότητα που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης), η οποία έχει τη μορφή ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Αναφορικά με την πάταξη των ελληνοποιήσεων και της νοθείας στην αγορά, σημειώνεται ότι είναι ήδη ενεργοποιημένος και θα συνεχίσει να αξιοποιείται και να βελτιώνεται ο μηχανισμός των συστηματικών τακτικών ελέγχων τόσο για το γάλα όσο και για το κρέας. Συγκεκριμένα, για τον τομέα του γάλακτος αναφέρονται τα κάτωθι:

- Τομέας γάλακτος

Ως προς το σύστημα ελέγχου της διακίνησης γάλακτος και προϊόντων γάλακτος, σημειώνεται ότι το εν λόγω σύστημα ρυθμίζεται μέσω των ισοζυγίων εισροών και εκροών στη χώρα μας βάσει:

- της αριθμ. 175180/15-7-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β' 1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα 'Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα'» (Β' 1721/2-8-2011)

και

- της αριθμ. 1678/111284/14-10-2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθμ. 175180/2011 (Β' 1721) Κοινής Υπουργικής Απόφασης και ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικτυακή σύνδεση επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ» (Β' 2257/20-10-2015).

Στο εν λόγω θεσμικό πλαίσιο, προβλέπεται όλο το σύστημα ελέγχου, με τα κλιμάκια ελέγχου του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, τη διαδικασία διεξαγωγής των ελέγχων, τη διαδικασία κυρώσεων, στην περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων, και, πλέον, τη διαδικτυακή διασύνδεση των επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα με το σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ, με σκοπό τον έλεγχο της αγοράς και την πάταξη των φαινομένων της παραπλάνησης του καταναλωτή. Επισημαίνεται ότι ο διοικητικός έλεγχος περιλαμβάνει τον έλεγχο υποχρέωσης υποβολής ισοζυγίου γάλακτος μηνιαίως από τις επιχειρήσεις μέσω του συστήματος ΑΡΤΕΜΙΣ, όπου και εάν αυτές έχουν την έδρα τους.

Τα ανωτέρω αφορούν στον συστηματικό τακτικό έλεγχο στην αγορά του γάλακτος, ενώ πραγματοποιούνται με συνέργεια δράσεων και συνασπισμό δυνάμεων από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του ΥΠΑΑΤ, όπως και σε άλλες κατηγορίες τροφίμων, έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών, όπως του Συντονιστικού Κέντρου Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ).

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, έχοντας ως πρωταρχικό μέλημα και στόχο την πάταξη της παραβατικότητας, μελετούν, ήδη, τους τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του εν λόγω ελεγκτικού μηχανισμού, μέσω της αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου, όπου αυτό απαιτείται, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται ο εντοπισμός των διαφόρων παραβάσεων και η επιβολή των αντίστοιχων διοικητικών κυρώσεων με αυστηρότητα και σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Επισημαίνεται ότι, πέραν των απαιτούμενων στοχευμένων επίσημων ελέγχων που εξυπηρετούν στην προστασία των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων και της ελληνικής κτηνοτροφίας, ένας τρόπος αντιμετώπισης της ανισότητας μεταξύ των κτηνοτρόφων και των αγοραστών γάλακτος ως προς τη διαπραγματευτική τους δύναμη, που συνδέεται τόσο με τη διαμόρφωση και συμφωνία τιμών όσο και με τους γενικότερους όρους συναλλαγής, είναι η συγκρότηση και λειτουργία ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών. Οι κτηνοτρόφοι συντονισμένοι θα έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματευτούν καλύτερα τόσο τις τιμές των προϊόντων τους όσο και τις τιμές και το κόστος των εισροών τους, ενώ ενωμένοι θα μπορούν να διαχειριστούν τις όποιες κρίσεις ανακύψουν, όπως, την αναζήτηση εναλλακτικής διάθεσης του προϊόντος τους, εάν παραστεί ανάγκη.

Το ως άνω πλαίσιο υποστηρίζεται από το ΥΠΑΑΤ μέσω και του ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο θα αποτελέσει πηγή χρηματοδότησης για τη δημιουργία και τη στήριξη των Οργανώσεων Παραγωγών, αλλά και για την εμπορική τους δραστηριοποίηση, καθώς και έναυσμα για ευρύτερες συμπράξεις με ερευνητικά κέντρα ή φορείς, στοχεύοντας στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, στην ανάπτυξη καινοτομιών, καθώς και, ενδεχομένως, στη δημιουργία συμπράξεων πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης/εμπορίας/διάθεσης των προϊόντων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των τοπικών προϊόντων, του εξαγωγικού προσανατολισμού και της διασύνδεσης με τον τουρισμό.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι, πέραν των απαραίτητων συλλογικών δομών στο επίπεδο της πρωτογενούς παραγωγής αλλά και της μεταποίησης, είναι σημαντικό να προχωρήσει η δημιουργία μίας συλλογικής οργάνωσης, όπως μίας Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, η οποία θα λειτουργούσε προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της εν λόγω αγοράς μέσα από ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του συγκεκριμένου προϊόντος. Το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και αναμένει την ανάληψη των σχετικών πρωτοβουλιών εθνικής συνεννόησης για μία ενιαία Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Χ. Χατζησάββα